O’zbekiston Respublikasi
So’g’liqni saqlash vazirligining
2024 yil 23" iyun dagi 180-sonli
buyrug’iga ilova

O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI SO’G’LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TIBBIYOT XODIMLARINING KASBIY MALAKASINI RIVOJLANTIRISH MARKAZI
RESPUBLIKA PERINATAL MARKAZI

“TUG’RUQ ZALIDA YANGI TUG’ILGAN CHAQALOQLAR REANIMATSIYASI VA ULARNING HOLATINI BARQARORLASTIRISH. CHAQALOQLAR ASFIKSIYASI” NOZOLOGIYASI BO’YICHA MILLIY KLINIK PROTOKOL STANDARTI

TOSHKENT 2025

«TASDIQLAYMAN»
Tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini rivojlantirish markazi direktori
X.A.Akilov
“____” _____ 2025 yil

«TASDIQLAYMAN»
Respublika perinatal markazi direktori
N.A.Urinbayeva
“____” _____ 2025 yil

“TUG’RUQ ZALIDA YANGI TUG’ILGAN CHAQALOQLAR REANIMATSIYASI VA ULARNING HOLATINI BARQARORLASTIRISH. CHAQALOQLAR ASFIKSIYASI” NOZOLOGIYASI BO’YICHA MILLIY KLINIK PROTOKOL STANDARTI

TOSHKENT 2025

TUG'RUQ ZALIDA YANGI TUG'ILGAN CHAQALOQLAR REANIMATSIYASI VA ULARNING HOLATINI BARQARORLASTIRISH. CHAQALOQLAR ASFIKSIYASI TIBBIY XIZMAT KO"RSATISH MILLIY KLINIK PROTOKOL STANDARTI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	**Nozologik nomlanishi:**	**Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar**		**Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar**	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
P21.0	**TUG'RUQDAGI OG'IR DARAJALI ASFIKSIYA**			Neonatolog/ Reanimatolog	1. Akusher-ginekolog 2. Akusherka 3. Neonatal tibbiy hamshira 4. Nevrolog 5. Oftalmolog 6. Nefrolog 7. Neonatal xirurg 8. LOR
P21.1	**TUG'RUQDAGI O'RTA ASFIKSIYA**				
P21.9	**ANIQLANMAGAN TUG'RUQDAGI ASFIKSIYA**				

*** standartni to'ldirish jarayonida nozologiya, uning kattalar, xomiladorlar, bolalar va qariyalarda kechuvi hamda nozologiya bo'yicha kasallikni davri xususiyatidan kelib chiqish talab etiladi. Shuningdek, nozologiyaga to'g'ri kelmaydigan jadvallarni to'ldirish tavsiya qilinmaydi. (Misol uchun, jarroxlik amaliyoti nozologiyasida o'tkazilmasa (JARROHLIK AMALIYOTI) jadvali to'ldirilmaydi yoki nozologiyada palliativ davo ko'zda tutilmasa (PALLIATIV DAVO) jadvali to'ldirilmaydi.**

TUG'RUQ ZALIDA YANGI TUG'ILGAN CHAQALOQLAR REANIMATSIYASI VA ULARNING HOLATINI BARQARORLASTIRISH. CHAQALOQLAR ASFIKSIYASI TIBBIY XIZMAT KO"RSATISH MILLIY KLINIK PROTOKOL STANDARTI

NOZOLOGIYA BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis **Neonatolog/ reanimatolog**	1. Yangi tug'ilgan chaqaloq (YaTCh) axvolini baxolash	–	–	+	+	+	1	20 daqiqa (vaziyatga ko'ra bola axvolini barqarorlashtirish vaqti uzayishi mumkin)
	2.Kindikni kesish (kechiktirilgan yoki kindikdan qonni siqib olish)						1	
	3. A qadam (Tana haroratini me'yorida saqlash, quritish, taktil stimulyatsiya, sanatsiya)	–	–	+	+	+	1	
	4.APGAR shkalasi bo'yicha baholash(1,5,10)			+	+	+	1	
	5. B qadam (nafas yo'llari			+	+	+	1	

	ventilyatsiyasini ta’minlash, oksigenatsiya)							
	6. C qadam (bilvosita yurak massaji)			+	+	+	1	
	7. D qadam (dori vositalarini yuborish)			+	+	+	1	
	8. Kerakli diagnostik metodlarni va laborator testlarni tanlash			+	+	+	Xar kuni	3-5kun
	9. Tashxisni tasdiqlash			+	+	+	Zarurat bo’lganda	
	10. Milliy klinik protocol asosida davolash taktikasini tanlash			+	+	+	Xar kuni	
	11. Konsultatsiyalar o’tkazish uchun mutaxassislarni chaqirish			+	+	+	Zarurat bo’lganda	
	12. Doimiy nazorat			+	+	+	Xar kuni	
	13. Ota-onalarga tanlangan davolash taktikasini va bolaning axvoli to’g’risida ma’lumot berish			+	+	+	Zarurat bo’lganda	

Izoh: 1. Reanimatsiya o’tkazish uchun ko’rsatma:

- **Yangi tug’ilgan chaqaloq nafas olish va qon aylanishining bachadondan tashqari sharoitga moslashishining buzulishi**
- **Agar ko’rsatma bo’lsa tug’ruq zalida reanimatsiya choralari kamida bitta tirik tug’ilish mezoniga ega bo’lgan 22 xaftaga teng yoki undan yuqori bo’lgan barcha chaqaloqlarga ko’rsatilishi kerak**
- **Tiriklik mezonlari: Nafas olish, yurak urishi, mushaklarning ixtiyoriy xarakati**

2. Reanimatsiya o’tkazish tavsiya etilmaydi:

Gestatsion muddati 22 haftadan kichik va tana vazni 500gr dan kam, hamda kritik tug’ma nuqsonga ega bo’lgan va hayotga layoqatsiz, o’lim xavfi yuqori bo’lgan xromasom anomaliyalar (Edvards, Patau sindromi, anentsefaliya

f 5) **3. Kindikdan qonni siqib olishni o'tkazish qarorini tug'ruqda ishtirok etayotgan vrach xal qiladi** **4. Kindikdan qonni siqib olishni o'tkazish gestatsion muddati 28 xaftadan kichik tug'ilganlarga tavsiya etilmaydi** **5. «Hayotga layoqatsizlik yoqasida» (22-24 hafta) tug'ilgan chaqaloqlarda birlamchi reanimatsiya choralarini o'tkazish haqidagi qarorni ota-onasi bilan birgalikda xal qilinadi** **6. Kundalik bolaning axvolini baxolash hamda o'tkaziladigan diagnostik tadbirlar soni bolaning klinik xolatiga bog'liq** • **Posindrom terapiya** • **Respirator terapiya (O2 terapiya, CPAP, O'SV(ИВЛ))** **Terapevtik gipotermiya (DPM ning moddiy texnik ta'minotiga bog'liq)**								
Qo'shimcha mutaxassis 1.Nevrolog	1. Bemorning axvolini klinik baxolash	–	–	+	+	+	1	**Yangi tug'ilgan chaqaloqning holatiga qarab**
2.Neonatal xirurg	2. Bemorning axvolini klinik baxolash va lozim bo'lgan muolajalar o'tkazish			+	+	+	1	
3.Oftalmolog	3. Ko'z tubi xolatini baxolash	–	–	+	+	+	1	
4. Nefrolog	4. Bemorning axvolini klinik baxolash	–	–	+	+	+	1	
Изох: 1. Kasallikning og'ir kechishida qo'shimcha mutaxassislar ko'rigi soni ortishi mumkin **2. Nefrolog – O'tkir buyrak yetishmovchiligiga shubxa bo'lganda** **3. Neonatal xirurg – tug'ma nuqsonli chaqaloqlar uchun**								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Qondagi gazlar va elektrolitlar miqdori (KIM)			+	+	+	3	
	2. Qondagi qand miqdori			+	+	+	3	
	3. Umumiy qon taxlili			+	+	+	2	
	4. Qon guruhi va rezusni aniqlash			+	+	+	1	
Izoh:								

1. Barcha taxlillarning minimal soni keltirilgan, og'ir xolatda tekshiruvlar vaziyatga ko'ra soni ortadi. **2. Qondagi kislota-ishqor muvozanat taxlili o'tkaziliahi DPMning moddiy texnik ta'minotiga bog'liq**								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Koagulogramma			+	+	+	1	
	2. Umumiy siydik taxlili			+	+	+	1	
	3. C reaktiv oqsil			+	+	+	1	
	4.Prokaltsitonin			+	+	+	1	
	5.IL-6			+	+	+	1	
	6. Qonning bioximik taxlili			+	+	+	1	
Izoh: Koagulogramma taxlili gemorragik v advs holatlarda o'tkaziladi.								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. Neyrosonografiya			+	+	+	1	
	2. EKG neonatal datchiklar bilan yoki vital vazifali monitor elektrodlar bilan EKG uchun			+	+	+	1	
	3. ExoKG			+	+	+	1	
	4. O'pka UTTsi			+	+	+	1	
Izoh: 1. Yuqorida keltirilgan instrumental tekshiruvlarni o'tkazish tibbiy muassasada mutaxassisning mavjudligi va jihozlanganligiga bog'liq								
Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1.EEG			+	+	+	1	
	2.Qorin bo'shlig'i a'zolari UTTsi			+	+	+	1	
	3.Buyrak va siydik yo'li a'zolari UTTsi			+	+	+	1	
	4.Obzor rentgenografiya			+	+	+	1	

Izoh: Yuqorida keltirilgan instrumental tekshiruvlarni o'tkazish tibbiy muassasada mutaxassisning mavjudligi va jihozlanganligiga bog'liq								
*STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA: (bu yerda ambulator davo jarayonida paydo bo'ladigan statsionar davoga ko'rsatmalar yoziladi)								
Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davosh muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP			Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Boshqa turdagi tekshiruvlar	1.Qo'llanilmagan							
	2.							
	...							

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам				
Dori vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori vositalarining dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP			Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1.Adrenalin 0,18%	1:10 000 v/i – 20 mkg/kg(0,2 ml/kg) Endotraxeal-50-100 mkg/kg (0,5-1,0 ml/kg)			+	+	+	1 ampula	1 ampula

2.Natriy xlorid 0,9%	10 ml/kg			+	+	+	1 flakon	1 fl
3. Glukoza 10%	Infuzion davo			+	+	+	1 flakon	10fl
4. Glukoza 40%	Infuzion davo			+	+	+	1 ampula	10amp
5. Glukoza 5%	Infuzion davo			+	+	+	1 flakon	10fl
6. Kaltsiy glukonat 10%	Infuzion davo			+	+	+	1 ampula	10amp
7. Kaliy xlorid 4%	Infuzion davo			+	+	+	1 ampula	10amp
8. Magniy sulfat 25%	Infuzion davo			+	+	+	1 ampula	10amp
9. Vitamin K 1	0,5-1mg			+	+	+	1 ampula	1 amp

Izoh:
1. Yuqoridagi keltirilgan dorilar chaqaloqning klinik holatidan kelib chiqib buyuriladi
2. Dorilarning sutkalik dozasi chaqaloqning tug'ilgandagi vazniga bog'liq, bir kurslik dozasi kasallikning og'irlik darajasiga bog'liq va qo'llash vaqti uzayishi mumkin

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		**Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha**					**O'rtacha sutkalik dozirovkasi**	**Bir kurslik dozirovka**
		Ambulator yordam		**Statsionar yordam**				
Dori vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	**Dori vositalarining dozirovkasi va qo'llanilishi**	**OSHP/OP**			**Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari**	**Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari**		
1. Dopamin	2-10 mkg/kg/min			+	+	+	1amp	Ko'rsatmaga binoan
2. Dobutamin	5-20mkg/kg/min			+	+	+	1amp	Ko'rsatmaga binoan
3. NaHCO3	Individual xisoblanadi (formula bo'yicha)			+	+	+	1fl	Ko'rsatmaga binoan

4. Yangi muzlatilgan plazma СЗП	10-15ml/kg			+	+	+	1doza	Ko'rsatmaga binoan
5. Eritrotsitar massa	10-20ml/kg			+	+	+	1doza	Ko'rsatmaga binoan
6. Fenobarbital	To'yintirish doza – 20mg/kg, ta'minlash dozasi 5mg/kg			+	+	+		Ko'rsatmaga binoan
7.Parasetamol 1%-100 мл	7,5-15mg/kg			+	+	+	1fl	Ko'rsatmaga binoan
8. Diazepam 0,5%	0,1-0,2mg/kg			+	+	+	1amp	Ko'rsatmaga binoan
9.Natriy oksibutirat 20%	100-200mg/kg 20-30mg/kg/soat			+	+	+	1amp	Ko'rsatmaga binoan
10.Fentanil 0,005%	1-3 mkg/kg			+	+	+	1	Ko'rsatmaga binoan
11.Furosemid	1-2mg/kg/kun			+	+	+	1amp	Ko'rsatmaga binoan
12.Kofein sitrat 20%	To'yintirilgan doza – 20mg/kg/, qo'llovchi doza5-20mg/kg			+	+	+	1amp	Ko'rsatmaga binoan
13. Ampitsillin	50-75mg/kg			+	+	+	2-3fl	10-15fl
14. Benzilpenitsillin	50mg/kg			+	+	+	2-3fl	10-15fl
15.Gentamitsin	4-5mg/kg			+	+	+	1fl	10fl

16. Amikatsin	12-14mg/kg			+	+	+	1fl	10fl
Izoh: **1. Yuqori keltirilgan dorilar chaqaloqning klinik holatidan kelib chiqib buyuriladi.**								

(KECHIKTIRIB BO'LMAYDIGAN JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo) **Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi**	**Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha**				
	Ambulator yordam		**Statsionar yordam**		
	OSHP/OP	**KTMP**	**Tuman (shahar) shifoxonalari**	**Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari**	**Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari**
1. Torakosentez, plevral bo'shliqni drenirlash			+	+	+
2.					
Изох: (bu yerga jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolajani o'tkazish instruksiyasi keltiriladi)					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARXEZ)

PARXEZ **Parxez stoli va uning davomiyligi**	**Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha**				
	Ambulator yordam		**Statsionar yordam**		
	OSHP/OP	**KTMP**	**Tuman (shahar) shifoxonalari**	**Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari**	**Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari**

1. Parenteral oziqlantirish			+	+	+
2. Enteral oziqlantirish – ko'krak suti (ko'krak suti bilan boqishga qarshi ko'rsatma/yoki ko'krak suti bilan boqishga imkon bo;lmaganda sun'iy aralashma)			+	+	+

(DISPANSERIZATSIYA)

(SOG'LOM KONTINGENT DISPANSERIZATSIYASI/"D" NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYASI)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslaxati	1.Uyda ko'ruv o'tkazish			1	Uyga chiqqandan so'ng 3 kun ichida
	2.Poliklinikada nazorat, bola uchun dispenser nazoratining individual rejasi	+	+	2 marta 1 oyda	3 oygacha
	3.O'sish va rivojlanish monitoringi	+	+	1 marta 1 oyda	3 oydan 1 yilgacha
	4.Ratsional ovqatlantirish, ota-onalarga maslaxat	+	+	1 marta 1 oyda	1 yilgacha
Nevropatolog	Erta va kechki nevrologik asoratlarda nazorat qilish	+	+	1 yilda 4 marta	1 yilgacha
Immunolog	Vaksinatsiya immunoligik komissiya xulosasidan keyin	+	+	Uyga chiqqanidan so'ng 3-4 xaftadan keyin 1 marta	1 yilgacha vaksinatsiya bo'yicha individual reja asosida

Tor mutaxassislar maslaxati (Pediatr, Nevrolog, neonatal xirurg, travmatolog ortoped, LOR, oftalmolog)	**Profilaktik ko'rik**		+	**1 yilda 4 marta**	**1 oy va 12 oyda**
Изох: Bolani axvoliga ko'ra, boshqa tor mutaxassislar ko'rigi hamda sog'lig'ini va rivojlanishini tiklash uchun nomedikamentoz vositalar (uqalash, suvli muolajalar va boshqa) va LFK hamda fizioterapiya shifokori maslaxati					
Laborator tekshiruvlar	**1.Qon, peshob analizi**	+		1 yilda 2 martadan kam bo'lmagan xolda	1 oy va 12 oyda
	2.Axlat analizi	+	+	1 yilda 2 martadan kam bo'lmagan xolda	1 oy va 12 oyda
	3.Biokimyoviy qon analizi	+	+	Bola axvoliga ko'ra ko'rsatma bo'lsa	
Изох:					
Instrumental tekshiruvlar	**UTT, NSG, EKG**	+	+	Bola axvoliga ko'ra ko'rsatma bo'lsa	
Izoh:					

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ SKRINING)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddatlari
Mutaxassis (shifokor) maslaxati brigade shifokori Pediatr	**Tug'ma kasalliklar skriningi (tug'ma gipoterioz, fenilketonuriya, adrenogenital sindrom,**		+	**1 marta**	**Skrining markazi ko'rsatmasiga ko'ra**

	mukovistsidoz, galaktozemiya)				
	2.Audioskrining	**+**	**+**	**1 marta 3 oyda**	**1 yil**
	...				
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	**1.Tug'ma kasalliklarga qon analizi**		**+**	**1**	**Ko'rsatmaga ko'ra**
	2.				
	...				
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	**1.**				
	2.				
	...				
Izoh:					
Profilaktika usullar	**1.**				
	2.				
	...				
Izoh:					
Davolash tadbirlari (nomedikamentoz davo)		**OSHP/OP**	**KTMP**	**O'rtacha sutkalik dozirovkasi**	**Bir sutkalik dozirovkasi**
Profilaktik fito/dori vositalarining (xalqaro patentlanmagan) nomi	**Profilaktik fito/dori vositalarining dozirovkasi va qo'llanilishi**				
1.					

2.					
Izoh:					

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	**Tibbiy xizmatlar nomi**	**Uy sharoitida**	**OSHP/OP/ KTMP**	**Statsionar sharoitida**	**Tadbirlar minimal soni**	**Reabilitatsiya muddatlari**
Mutaxassis (shifokor) maslaxati Pediatr	**1. Dispanser nazorati**	+	+	+	**1**	**1 yilda (og'ir xolatda 2 yil)**
	2. Tor mutaxassislar ko'rsatmasiga ko'ra kuzatuv	+	+		**doimiy**	**1 yil**
Nevrolog, fizioterapevt	**3. Nevrologik asoratlar reabilitatsiyasi**	+	+	+	**Davolovchi uqalash, Fizioterapiya: Elektro-, teplo-, magnito-, lazero-, UZ-terapiya;**	**1 yilda (og'ir xolatda 2 yil)**
Izoh:						
Laborator tekshiruvlar	**1.**					
	2.					
Izoh:						
Instrumental tekshiruvlar						
Инструментал текширувлар	**1.**					

	2.					
Изох:						
***Bu yerga nozologiya bo'yicha bemorlarni uy/poliklinika/statsionar sharoitida o'tkazilishi kerak bo'lgan reabilitatsiyaga ko'rsatmalar kiritilishi kerak**						
Reabilitatsiya usullari	**1. Davolovchi uqalash**	+	+	+	**1 kurs (10 seans), keyin ko'rsatmaga ko'ra**	**1 yilda (og'ir xolatda 2 yil)**
	2.Fizioterapiya: Elektro-, teplo-, magnito-, lazero-, UZ-terapiya;	+	+	+	**1 kurs (10 seans), keyin ko'rsatmaga ko'ra, bir vaqtda 2 xil terapiya olish mumkin**	**1 yilda (og'ir xolatda 2 yil)**
	3.					
Izoh:						

Davolash tadbirlari (medikamentoz davo)		**Uy sharoitida**	**OSHP/OP/ KTMP**	**Statsionar sharoitida**	**O'rtacha sutkalik dozirovkasi**	**Bir sutkalik dozirovkasi**
Dori vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	**Dori vositalarining dozirovkasi va qo'llanilishi**					
1.						
2.						
...						
Изох:						

(PALLIATIV DAVO)

Palliativ tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP/ KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddatlari
Mutaxassis (shifokor) maslaxati	1.					
	2.					
	...					
Izoh:						
Laborator tekshiruvlar	1.					
	2.					
	...					
Izoh:						
Instrumental tekshiruvlar Инструментал текширувлар	1.					
	2.					
	...					
Изоҳ:						
Изоҳ:						
Palliativ davo usullari	1.					
	2.					
	...					
Izoh:						

Даволаш тадбирлари (медикаментоз/номедикаментоз даво)		Uy sharoitida	OSHP/OP/ KTMP	Statsionar sharoitida	O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir sutkalik dozirovkasi
Dori-vositasi/fito-препаратнинг	Dori vositalarining dozirovkasi va					

(халқаро патерreparatning)	qo’llanilishi					
1.						
2.						
...						
Izoh:						